

Handläggare: Ewa-Britt Ek
Telefon: 08-508 01 401

Till
Rinkeby- Kista stadsdelsnämnd

25

Anhörig-/närståendepolicy för Stockholms stads äldreomsorg

Remiss från kommunstyrelsen (KS dnr 327-0194/2010)

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar remissen.

Verner Stadthagen
st f stadsdelsdirektör

Gunilla Davidsson
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2009 fick äldrenämnden i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy till stöd för stadsdelsnämndernas arbete med anhöriga. Äldrenämnden har därefter tagit fram ett förslag till en övergripande anhörig/närståendepolicy för Stockholms stads äldreomsorg, som ska vara vägledande för stadsdelsnämndernas arbete med att ge stöd och hjälp till anhöriga och närstående som vårdar en person som är 65 år eller äldre. Policyn omfattar såväl förhållningssätt och bemötande som vilka stödinsatser som ska finnas att tillgå.

Stadsdelsförvaltningen bedömer att policyn på ett strukturerat sätt tydliggör det stöd som personer som vårdar en anhörig/närstående kan erbjudas, varför förvaltningen i allt väsentligt inte har något att erinra mot policyförslaget. Policyn behöver dock förtydligas om vad som är stadens respektive landstingets ansvar samt anhörigas kostnader vid till exempel utlandsvistelse.

Bilagor:

1. Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande 2009-10-29 med bilagor
2. Protokollsutdrag, § 7, Äldrenämnden 2009-12-15

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har remitterat ett av äldrenämnden på kommunfullmäktiges uppdrag framlagt förslag ”Anhörig/närståendepolicy för Stockholms stads äldreomsorg”. Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, stadsledningskontoret, Kommunstyrelsens handikappråd, Anhörigas Riksförbund och Nationellt kompetenscentrum anhöriga. Remisstiden sträcker sig till den 8 april 2010.

Ärendets beredning

Policyn har tillställts det lokala pensionärsrådet för synpunkter. Rådet har inget att erinra mot förslaget.

Äldrenämndens förslag till policy

I maj 2009 beslutade riksdagen om ändring i lydelsen av bestämmelsen i 5 kap. 10 § socialtjänstlagen, SoL, vad gäller stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående. Den nya lydelsen, som trädde i kraft den 1 juli 2009, säger att socialnämnden *ska* erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som stödjer en närstående som har funktionsnedsättning. Stödet regleras som en skyldighet för kommunen, men medför ingen rättighet för den enskilde. Anhörigvård är ett frivilligt åtagande för den anhörige. I den för staden gällande äldreplanen anges att det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga/närstående. Under de senaste åren har stadsdelsnämnderna med bland annat stimulansmedel kunnat utveckla anhörigstödet.

I kommunfullmäktiges budget 2009 fick äldrenämnden i uppdrag att utarbeta en anhörigpolicy till stöd för stadsdelsnämndernas arbete med anhöriga. Äldrenämnden har tagit fram ett förslag till en övergripande anhörig-/närståendepolicy för Stockholms stads äldreomsorg. Policyn ska vägleda stadsdelsnämnderna i arbetet med att ge stöd och hjälp till anhöriga och närstående som vårdar en person som är 65 år eller äldre. Policyn omfattar såväl förhållningssätt och bemötande som vilka stödinsatser som ska finnas att tillgå. I policyn anges att en stödplan för den anhörige/närstående vid behov ska upprättas. För att tydliggöra att policyn omfattar alla som vårdar/hjälper en person som är 65 år eller äldre, oavsett släktskap eller relation, används i förslaget begreppet anhörig-/närståendepolicy. I policyn läggs särskild vikt vid information och delaktighet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen kan konstatera att det stöd till anhöriga/närstående som tas upp i policyn, i allt väsentligt redan idag erbjuds inom ramen för nämndens äldreomsorgsverksamhet. Förvaltningen bedömer att policyn på ett strukturerat sätt redovisar det stöd som en person som vårdar en anhörig/närstående kan erbjudas. Enligt förvalt-

ningens mening är det dock angeläget att i policyn göra vissa förtydliganden avseende nedan upptagna punkter.

- Anhöriga/närstående till äldre med hemtjänstinsatser i ordinärt boende ska erbjudas individriktad information om bland annat tekniska hjälpmedel, bostadsanpassningsbidrag, stöd och avlösning.

Kommentar: Det är under denna punkt viktigt att tydliggöra att utprovning av tekniska hjälpmedel m.m. ligger inom ramen för primärvårdens ansvarsområde.

- Anhörig/närstående till äldre (person som bor tillsammans med den enskilde) ska erbjudas information om var och av vem mer information kan erhållas om sjukdomsbild, tandvård och individuella tekniska hjälpmedel.

Kommentar: Under denna punkt bör klart framgå att kommunens ansvar endast är att hänvisa den anhörige/närstående till rätt instans inom till exempel primärvården eller tandvården.

- Anhörig/närstående till äldre (person som bor tillsammans med den enskilde) kan erbjudas korttidsvård utomlands tillsammans med den äldre.

Kommentar: Kostnadsfrågan för den medföljande/anhörige måste tydliggöras. I policyn måste framgå att det varken finns juridiska eller ekonomiska förutsättningar för att den anhörige/närstående får ekonomiskt bidrag till kostnader vid utlandsvistelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om att en stödplan vid behov upprättas. En sådan plan kan vara en trygghet för den anhörige/närstående genom att ansvaret för och behovet av stödinsatser tydliggörs.

Sedan tidigare har förvaltningen med stöd av stimulansmedel utvecklat stödet för anhöriga/närstående som vårdar och hjälper en närstående äldre. I det mångkulturella stadsdelsområdet Rinkeby-Kista är detta arbete i stor utsträckning inriktat på att finna metoder för att få kontakt med personer med annat modersmål än svenska som vårdare en närstående. Målet är att kunna informera dessa anhöriga/närstående om vilka möjligheter till stöd och hjälp som äldreomsorgen kan erbjuda. Inom ramen för tillgängliga stimulansmedel fortgår detta arbete.

Utöver vad som ovan redovisas har stadsdelsförvaltningen inget att erinra mot policyförslaget. Policyn behöver dock förtydligas om vad som är stadens respektive landstingets ansvar samt anhörigas kostnader vid till exempel utlandsvistelse.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
